

Melinda

Ajankohtaisia asioita kuvailusta

Talonmiehen tuokio (41) 11.4.2024

Anneli Renfors ja Martin Engberg

Kansalliskirjasto

Tämän esityksen sisältö

- Ilmoitusasioita
- Kuvailun ohjesivut Xwikissä
- Aleph-päivitys
- Ekspression kieli – muutoksia merkintätavoissa
- Yhtenäistetyt nimekkeet Fennica-kuvailussa / Martin Engberg, Kansallisbibliografia
 - Esimerkkejä
- Näköispainos – esimerkki
- Muuntaja + lyhyt demo

Ilmoitusasioita

- Melindan asiakaspalvelukyselyn 3. kierros 15.4.-19.4.
 - 15.4. sähköpostiviesti tulee melinda-cat-postituslistalle
 - Voit jakaa omassa kirjastossa kaikille kuvailijoille
 - Vastaathan tähänkin, vaikka olisit vastannut aikaisempiin kyselyihin
- Tapahtumat ja koulutukset keväällä 2024
 - Talonmiehen tuokio (42) 23.5. klo 13-14:30
 - Kuvailun tiedotuspäivä 29.5. klo 10-15:30
- Seuraava talonmiehen kirje touko-kesäkuulla

Kuvailun ohjesivut XWikissä

- [Kuvailun ohjesivut uudella wikialustalla Xwikiin](#) (ks. Minna Kantasen s-postiviesti 7.2.24)
- Pääsy vanhoille ohjesivuille päättyi 15.2.2024.
- Ohjesivut ovat julkisia ja kaikkien käytössä, mutta ohjeiden kommentointimahdollisuus on vain rekisteröityneillä käyttäjillä
- XWikin sivuille rekisteröidytään ja kirjaudutaan oikean yläkulman hampurilaisvalikosta.
- Korkeakoulujen Haka-tunnuksilla kirjautuminen XWikiin onnistuu ilman rekisteröitymistä.

Aleph-päivitys 1/2

- Melindan taustajärjestelmä Aleph päivitettiin uuteen versioon (24) pääsiäisenä 28.3.-1.4.2024.
- Luettelointiohjelman asennuspaketti ei ole vielä valmis, mutta luettelointiohjelman voi päivittää myös ohjelman avaamisen yhteydessä. Ohjelma tarjoaa päivitystä automaattisesti.
- Tarkempia tietoja [Melindan asiakaswikissä](#).

Aleph-päivitys 2/2

- Alephia kuvailutyökaluna käytävien päivitettävä vain library.ini -tiedosto
- Ongelmatilanteissa tarkista tämä:
 - library.ini -tiedostossa (C:\AL500_23\Alephcom\tab\Library.ini) pitää olla osoitteena melinda.kansalliskirjasto.fi, ei app.aleph.csc.fi

```
Tiedosto Muokkaa Muotoile Näytä Ohje
!-----+----->
FIN01 - MELINDA-tuotantokanta FIN01 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
FIN00 - MELINDA-tuotanto-USR FIN00 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
EXT01 - MELINDA-etakannat EXT01 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
FIN10 - Sanastot FIN10 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
FIN11 - Asteri - nimet FIN11 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
FIN12 - Apusanastot FIN12 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
FIN13 - Asteri - teokset FIN13 melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
PCVER PCVER melinda.kansalliskirjasto.fi:6992
```

Ekspression kieli – muutoksia merkintätavoissa

- Suomalaisessa kuvailussa on siirrytty 1.4. alkaen merkitsemään ekspression kieli isolla alkukirjaimella RDA-sääntöjen mukaisesti

ESIMERKIT

100 1# #a Austen, Jane, #d Austen, Jane, 1775-1817, #e kirjoittaja.

0 (FI-ASTERI-N) 000040862

240 10 #a Persuasion. #l Suomi

245 10 #a Viisasteleva sydän / #c Jane Austen ; suomentanut
Kristiina Kivivuori.

**700 12 #i Sisältää (ekspressio): #a Oksanen, Sofi, #d 19xx-
#t Puhdistus (näytelmä). #l Englanti. #0 (FI-ASTERI-W)...**

Yhtenäistetyt nimekkeet Fennica-kuvailussa

- Fennicassa on aloitettu (130-) ja 240-kenttien lisääminen tietueisiin, kun sovellettavissa
- Siis myös alkukieleltään suomenkielisten julkaisujen tietueisiin lisätään nämä tiedot
- Myös muut kirjastot voivat halutessaan lisätä näitä kenttiä
- Tarkempaa ohjeistusta tulossa, kun Teos MARC 21 -formaattissa -työryhmän työ etenee.

Esimerkki 240-kentästä

ESIMERKKI

100 1# #a Tuominen, Pirjo, #e kirjoittaja.

#0 (FI-ASTERI-N)...

240 10 #a Kurtturuusut. #l Suomi

245 10 #a Kurtturuusut / #c Pirjo Tuominen.

Teoksen/ekspression hakutiedot, yksi tekijä

RDA

MARC 21 -formaatti

Teoksen ensisijainen nimeke

- Teoksen nimeke, joka on valittu teoksen identifioimiseksi

Teoksen auktorisoitu hakutieto

- Henkilön auktorisoitu hakutieto + teoksen ensisijainen nimeke

Ekspression auktorisoitu hakutieto

- Henkilön auktorisoitu hakutieto + teoksen ensisijainen nimeke + ekspression elementti

Yhtenäistetty nimeke

240 10 \$a Kurtturuusut

Teoksen auktorisoitu hakutieto

100 1# \$a Tuominen, Pirjo, \$d 1939-
240 10 \$a Kurtturuusut

Ekspression auktorisoitu hakutieto

100 1# \$a Tuominen, Pirjo, \$d 1939-
240 10 \$a Kurtturuusut. \$l Suomi
(+ muita osakenttiä tarvittaessa)

Esimerkki 130-kentästä

130 0# #a Koulu ja eriarvoisuus. #l Suomi.

245 10 #a Koulu ja eriarvoisuus
/ #c toimittaneet Sonja Kosunen [ja kolme
muuta].

Teoksen/ekspression hakutiedot, kooste

RDA

MARC 21 -formaatti

Teoksen ensisijainen nimeke

- Teoksen nimeke, joka on valittu teoksen identifioimiseksi

Teoksen auktorisoitu hakutieto

- Teoksen ensisijainen nimeke

Ekspression auktorisoitu hakutieto

- Teoksen ensisijainen nimeke + ekspression elementti (yksi tai useampi)

Yhtenäistetty nimeke

130 0# \$a Koulu ja eriarvoisuus.

Teoksen auktorisoitu hakutieto

130 0# \$a Koulu ja eriarvoisuus.

Ekspression auktorisoitu hakutieto?

130 0# \$a Koulu ja eriarvoisuus.
\$l Suomi.
(+ muita osakenttiä?)

Näköispainos 1/2

- Alkuperäisen RDA Toolkitin sanasto:
 - Näköispainos = Kuvasisältö, joka on tarkka jäljennös alkuperäisestä, yleensä myös mitoiltaan alkuperäistä vastaava, erityisesti kirjoista, asiakirjoista, painokuvista ja piirustuksista.
 - Näköispainos (manifestaatio) = Manifestaatio, joka jäljentää tarkalleen toisen manifestaation.
- Uuden RDA Toolkitin sanasto:
Manifestaation näköispainos = Manifestaatio, joka jäljentää tarkalleen toisen manifestaation.
- Vanhan nimiösivun pitäisi näköispainoksissa olla uuden "takana".
Kantta ei tarvitse ottaa huomioon.
- ntamo -kustantajan kirjoista puuttuu usein alkuperäinen nimiösivu, jolloin ne eivät ole näköispainoksia

Näköispainos 2/2

- Ei enää 534-kenttää (534 – Huomautus alkuperäisversiosta)
- 775-kenttä riittää (775 – Linkkikenttä – Muu painos)

ESIMERKKI (jos mukana myös alkuperäinen nimiösivu):

008 240202r20231909fi |||| |0| j|fin|c (008/06 r = näköispainos)

100 1# #a Onerva, L., #e kirjoittaja. #0 (FI-ASTERI-N)...

245 10 #a Murtoviivoja : #b novelleja / #c L. Onerva.

250 ## #a Uusintapainos originaalista.

264 #1 #a ... #b ... #c 2023

264 #4 #c ©1909

~~534 ## #p Alun perin julkaistu: #c 1909.~~

655 7# #a näköispainokset #2 slm/fin #0 <http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s218>

775 08 #i Näköispainoksen alkuperä: #a Onerva, L. #t Murtoviivoja. #d Helsinki : Otava, 1909

Muuntaja – Aleph-kuvailijoiden aputyökalu

- Melindan aputyökaluista Muuntaja-ohjelma on uusittu
- Muuntajaa käytetään tietueiden muuntamiseen aineistotyypistä toiseen
- Tutustu uuden Muuntajan ohjeisiin ennen kuin aloitat käytön. Ohjeet löydät [Melindan asiakaswikistä](#)
- Uusi testiversio on käytettävissä osoitteessa: <https://ui.melinda.kansalliskirjasto.fi/muuntaja/>
- [Vanha versio Muuntajasta](#) on käytössä toukokuun loppuun asti.
- Palautetta Muuntajan toiminnasta ja käyttöohjeesta sekä kysymyksiä toivotaan: melinda-posti(at)helsinki.fi

Kiitos!

melinda-posti@helsinki.fi

Melinda-wiki: <https://www.kiwi.fi/display/melinda>

<https://twitter.com/Melindapalvelu>